

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hónap . . . 60 K Félévre . . . 340 K
 Negyedév . . . 170 K Egész évre . . . 660 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 3 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
 INTERURBAN TELEFON: 3-43. SZÁM.

Megjelent a választójogi rendelet A függetlenségek csatlakoztak az egységes párthoz

Az egységes kormányzópart intéző bizottsága ma este ülést tartott. Az ülésen az intéző bizottság tagjain kívül résztvettek Bethlen István gróf miniszterelnök, Kiebsberg Kunó gróf belügyminiszter, Mayer János földművelésügyi miniszter és Koszó István belügyi államtitkár.

Az ülésen Bethlen István gróf bejelentette hogy a kormány Budapesten a lajstromos szabadság mellett dönt. A bizottság a miniszterelnök bejelentését helyeslőleg tudomásul vette.

Az intéző bizottság ezután a legteljesebb harmóniában megkezdte a *jelöléseket*, amelyeket a jövő héten fog folytatni.

Schandl Károly földművelésügyi államtitkár, az intéző bizottság legutóbbi ülésének határozataiképpen felolvassa a magyar nemzethez intézett *proklamáció* szövegét, amelyet a délelőtti folyamán ülésezett szövegész bizottság állapított meg. Az intéző bizottság a proklamáció szövegét, kisebb módosításokkal elfogadta.

Hencz Károly és Simonyi-Semadam Sándor tiltakoztak a sajtó egyes organumaiban megjelent ama beállítások ellen, miszt hogyha ők az intéző bizottság legutóbbi ülésén, a miniszterelnök ellen intéztek volna támadást. Hencz Károly a legutóbbi intéző bizottsági ülésen jelen sem volt és így fel sem szólalhatott. Az

intéző bizottság megállapította, hogy egyes sajtóorganumokat közleményeikben roszhiszemű tendencia vezérel és ezért a bizottság újból elhatározta, hogy tagjai a jövőben *információt a sajtónak nem adhatnak*, hanem a jövőben a sajtó informálását a *pártvezetőség* fogja végezni.

Az intéző bizottság ülése után a tagfelvételi bizottság tartott ülést. Az ülésen azt az elvi döntést hozták, hogy a tagfelvételhez a jövőben, a szükséges két ajánló aláíráson kívül, a bizottság valamelyik tagjának ellenjegyzése is szükséges. Elhatározta továbbá a tagfelvételi bizottság, hogy klubszabályokat fog az intézőbizottság elé terjeszteni, hogy a klubban a fegyelmezett klubélet biztosítva legyen.

A bizottság ülése alatt megjelentek a párt helyiségeiben Zlinszky István és Kovács Dénes, az *Egyesült Függetlenségi és 48-as párt* nevében a miniszterelnöknek *bejelentették a párt csatlakozását* s egyúttal erről a csatlakozásról levelet nyújtottak át. Az Egyesült Függetlenségi és 48-as Párt csatlakozása formailag este 7 órakor történik meg, amely alkalomból Bethlen István gróf miniszterelnök, Mayer János földművelésügyi miniszter és a pártvezetőség fogja fogadni az Egyesült Függetlenségi és 48-as párt csatlakozó tagjait.

24 év, 4 elemi, vitézségi érem vagy csapatkereszt

A hivatalos lap *hólnapi száma közli a m. kir. miniszteriumnak az 1922. évben összeülő nemzetgyűlés tagjainak választásáról szóló rendeletét*. Az ebben foglalt szabályokat a miniszterium a nemzetgyűlési képviselők választására nézve a most berekesztett nemzetgyűlés képviselőinek választásánál alapul szolgált rendelkezések részleges módosításával és a megmaradó rendelkezéseknek az áttekinthetőség érdekében történt egybefoglalásával az 1920. évi I. t.-c.-ben foglalt felhatalmazásra támaszkodva állapítja meg.

A rendelet külön fejezetben szabályozza a választói jogosultságot, a választójogot, a választókerületeket és szavazókerületeket, a központi választmány és az összeíró küldöttségek alakulását és feladatait, a választók névjegyzékének összeállítását, továbbá magának a választásnak *tefolyását*, a fegyelmi és büntetőjogi, végül az atmeneti rendelkezéseket.

A rendelet összesen 117 szakaszból áll és mellékletül szavazólap mintát tartalmaz.

Nemzetgyűlési képviselő választási joga van minden férfinak, aki 24-ik életévét betöltötte, 10 éves magyar állampolgár, két év óta ugyanabban a községben lakik, avagy van lakása és az elemi népiskola 4 osztályát sikeresen elvégezte. A 24-ik életév betöltése nem kívántatik attól, aki igazolja, hogy arany, ezüst, vagy bronz vitézségi érme, vagy Károly csapatkeresztje van, valamint attól sem, aki igazolja, hogy egyetemet, vagy más főiskolát végzett.

Régi jogon képviselő választói joga van mindenkinek, aki az 1918-ik évi érvényes képviselőválasztói névjegyzékbe fel van véve, ha ugyanabban a községben lakik, amelynek névjegyzékébe 1918-ban felvételét.

Nemzetgyűlési képviselő választójoga van minden nőnek, aki életének 30-ik évét betöltötte, 10 éve magyar állampolgár, két éve ugyanabban a községben lakik, vagy van lakása és a népiskola 6 osztályát, vagy más tanintézetnek ezzel értékére egyenrangú osztályát sikeresen elvégezte.

Az elemi iskola 4 osztályának sikeres elvégzése mellett választói joga van annak, aki az itt említett feltételeknek megfelel és ezenkívül három, vagy több gyermeknek adott életet, három gyermeke életben van s a háboruban hősi halált halt gyermeke, e rendelkezés szempontjából életbenlevőnek tekintendők, vagy ha az illető nő saját vagyoniának jövedelméből, vagy saját keresetéből tartja el magát, ha önálló háztartást vezet.

Nem kívántatik meg a 30-ik életév betöltése attól a nőtől, aki igazolja, hogy egyetemet, vagy más főiskolát végzett.

A választói joghoz megkívánt két évi helybenlakás kelléke annál is megvan, aki az utolsó két évben lakhelyét megváltoztatta ugyan, de megelőzőleg két évig ugyanabban a községben lakott.

A választói jogosultságra vonatkozó e főbb rendelkezések után a rendelet részletesen felsorolja azokat, akiknek választói joguk, állásuknál fogva nincsen, továbbá a választói jogból való kizárás esetét. A rendelet további fejezeteiből idézhetjük a következőket:

Nemzetgyűlési képviselő választói joga van, ha életének 30-ik évét betöltötte, választható akkor is, ha a keळेkek birtokában a választók névjegyzékébe felvéve nincsen.

Budapesten lajstromos, törvényhatósági városokban titkos, vidéken nyílt

A választás választókerületenként történik. A törvényhozás további rendelkezéséig erre nézve az 1914. évi XV. t.-c. alapján megállapított választókerületi beosztás irányadó, a következő eltérésekkel:

1. Budapest székesfőváros 22 választókerületéből nagyobb kerületek alakítottak, amelyek összesen 25 képviselőt és 10 pótképviselőt választanak. 2. Ujpest, Rákospalota, Cinkota, Kispest választókerületet, továbbá Csepel, Albertfalva, Budafok, Pestszentlőrinc községek egy választókerületet alkotnak, amely kerület 5 képviselőt és 3 pótképviselőt választ. A csonka választókerületeket, amelyekben 2000-nél kevesebb választó van, a szomszédos kerületekkel ki kell egészíteni, hogy legalább 2000 választóval bírjanak. Az aránytalanul nagy választókerületeket ketle lehet osztani.

A választás községenként, szavazókerületenként és pedig Budapesten és a főváros szomszédságában létesített 5 képviselőt választó új kerületben, az arányos képviselői rendszer szerint lajstromos szavazással titkosan, a többi törvényhatósági városokban az általános többségi rendszer szerint titkosan, más választókerületekben pedig általános többségi rendszer szerint nyilvánosan történik.

Az arányos képviselői rendszer szerint történő választás esetén egy lajstrom ajánlásához 5000 választó aláírása szükséges. A szavazás csakis valamely ajánlott lajstromra adható le. E lajstromnak bármely változtatása a szavazatot érvénytelenné teszi. A betöltendő mandátumok a lajstromokat a rájuk eső szavazatok arányában illetik meg. A titkos szavazás kötelező.

A választók névjegyzékét községek szerint, ha pedig a község nagyobb és így több szavazókerületből áll, szavazókerületek szerint kell szerkeszteni. A névjegyzék mintáját a belügyminiszter rendelettel alapítja meg. Az első ízben összeíllított névjegyzék az 1922. és 1923-ik naptári évre érvényes. Az e rendelet alapján első ízben történő összeírásnál minden férfi, aki 23-ik és minden nő, aki 29-ik életévét betöltötte, az összeírás elkészítése céljából valómást tartozik szolgáltatni azokról az adatokról, amelyek annak megállapítására szükségesek, hogy vajjon van-e választói joga.

A választási eljárás szabályozása

A számláló lapok kiosztásáról és összegyűjtéséről a községi jegyző, vagy kijelölt városi tisztviselő gondoskodik. Az összeíró küldöttség működésének kezdetét legkésőbb március 10 napjára, a küldöttség elnöke tűzi ki. Az összeíró küldöttség eljárása nyilvános. A végleges névjegyzék ellen saját személyei illetőleg mindenki felszólalhat.

Az általános választásokat ugyanarra a napra tűzik ki.

A választás céljaira zászlót kitzúzni, vagy egyéb jelvényeket nyilvánosan használni tilos. Ugyancsak tilos a jelzett időponttól kezdve választási körmenetek megtartása. Pártgyűlést a választás napját megelőzőleg 30 napig lehet tartani. A választóknak a szavazás helyén és ideje alatt bármilyen ellátásban való részvételét oly előnynek kell tekinteni, amelynek adása, vagy ígérete a választás érvénytelenítését vonja maga után.

Jelöltet tizezernél kevesebb választót

számláló kerületben, a választóknak **legalább 10 százaléka**, nagyobb kerületekben, **legalább ezer választó irásban ajánhat.**

Titkos szavazás esetén a szavazás a választás napján este 8 órakor megszakitandó, a következő napon reggel 8 órakor kell azt folytatni.

Nyilvános szavazásnál a választók előszóval szavaznak. Titkos szavazásnál borítékba zárt szavazólappal.

E rendelet alapján megtartott választáson

A függetlenségi és 48-as párt csatlakozása

Az Egyesült Függetlenségi és 48-as Párt ma este **Hoitsy Pál** elnöklése alatt a Pannónia-szálló különterében nagygyűlést tartott. A gyűlésen nagyszámú jelentő meg a pártnak volt főispán és volt képviselő tagjai.

Hoitsy Pál elnök utalt arra, hogy **Bethlen István** gróf politikája körül kell mindenkinél tömörülnie, mert ez a politika Magyarország talpraállását és a konszolidáció megerősödését biztosítja.

Gyapay Pál volt főispán tiltakozott az ellen, hogy **Károlyi Mihály** politikai barátjai s az al-függetlenségi Kossuth szent nevével akarnak érvényesülni a politikai küzdelemben.

Kállay Ubul rámutatott arra, hogy mennyire szükséges a magyar intelligencia és a földműves nép összeforrása. Minthogy **Bethlen István** gróf politikájával ezt a célt szolgálja, kötelességük a miniszterelnököt támogatni.

A nagygyűlés több felszólalás után határozati javaslatot fogadott el, amelyben kimondta feloszlását és azt, hogy a volt párttagok belépnek az egységes kormányzópartba, hogy befolyásukkal, szavazataikkal támogassák **Bethlen István** gróf miniszterelnököt.

A volt Függetlenségi és 48-as Párt mai napon tartott értekezletén **egyhangúlag elhatározta**, hogy az egységes párthoz csatlakozik és ezen határozatának megfelelően az alábbi levelet intézte gróf **Bethlen István** miniszterelnökhez:

Nagyméltóságú Miniszterelnök Ur! Mindenekelőtt két megjegyzést kell tennünk. Először mi nem képezünk jelenleg pártot, ilyenbe

A belügyminiszter a választások irányításáról

A választások intézése kapcsán mostanában sok szó esik **Gömbös Gyula** szerepéről. Kérdést intéztünk **Klebsberg Kunó** gróf belügyminiszterhez, hogy mennyit jelent valójában **Gömbös** megbízatása.

— Régi gyakorlati szokás — mondotta a belügyminiszter, — hogy a kormányzópart vezére mellett, aki ezuttal a miniszterelnök, a párt megbízásából és a párt nevében a választási teendőket a párt végrehajtó bizottságának utasítása szerint a párt egyik megbízottja látja el. Ő intézi a vidéki partszervezetekkel az ügyeket és ő vezeti a párt nevében a választási irodát. Most is erről van szó. Hiszen ez csak természetes, annál is inkább, mert pártatlan miniszterelnök és belügyminiszter nem érintkezhetik semmiféle választási küldöttség-gel. A belügyminiszter esetleges ingaranciáját a főispánok útján gyakorolja és nem a jelöltek, vagy küldöttségek útján. Én a magam részéről **nem akarok a belügyminiszteriumból kortestanyát csinálni, mint ahogy nem is fogok.**

Enyhítik a Máv. drágítását

Budapest, március 2. Az államvasutak tarifaemelése ügyében a kereskedelmi miniszteriumban múlt hó 24-ikén és 25-én tartott ankéton a különböző gazdasági képviselők részéről elhangzott kívánalmak és a kereskedelmi miniszter elé terjesztett memorandumok és kérvények tanulmányozása és az ezekben kért enyhítések és engedmények pénzügyi hatóságok megállapítása céljából tegnap a kereskedelemügyi minisztériumban a gazdasági minisztériumok és az államvasutak bevonásával korán reggeltől késő estig beható tárgyalások folytak, amelyeknek eredményét délelőtt a kereskedelmi miniszter és a pénzügyminiszter elhatározása elé terjesztették. Jölehet az államvasutaknak a tarifaemelés révén elérni kívánt 4—4 milliárdnyi bevételi többlet üzemeltetésére

nyert **képviselői megbízás tartama a nemzetgyűlés összetételétől számított 5 év.**

A jelen rendelet alapján megtartandó általános képviselőválasztásokra a belügyminiszter 5 napot állapít meg akként, hogy a **választások 1922. évi június hó 10-én megtörténjenek.**

A képviselőválasztások feletti **birdskodást** további rendelkezésig a nemzetgyűlés gyakorolja.

tömörülni nem is akarunk. Régi szervezkedésünk alapját az ország függetlensége képezte. Ez megvalósult, fájdalom, szomorubb formában, mint ahogy óhajtottuk. **Közjogi alapon álló pártszervekedésnek ma nincsen sem szüksége, sem célja.**

Másodszor, valamennyien az ősi 48-as és függetlenségi pártok voltunk a tagjai, semmi **közösséget nem vállaltunk a múltban és nem is vállaltunk a jelenben sem azzal az irányval, amelyet gróf Károlyi Mihály és társai képviselnek.**

Ami Nagyméltóságodnak azt a felszólítását illeti, hogy a vezetése alatt álló kormányzópartba lépünk be, azzal az ahíttatos érzéssel tettük tanácskozásunk tárgyává, amely még **Szent László király** idejében töltötte el a törvényhozást, midőn összejöttek, hogy a gonosz emberek szándékát megakadályozzák, nemzetük ügyét előrevigyük. Ebben a helyzetben **kötelessége összefogni pártkülönbség nélkül minden jó magyarnak hazája újjáépítéséért.**

Az a hitünk, hogy Nagyméltóságod erre törekszik és programjában látjuk, hogy ezeket a célokat tüzte ki maga elé. Hazafias kötelességünknek tartjuk ezért, hogy résztvegyünk ebben a munkában.

Kiváló tisztelettel maradunk Nagyméltóságod kész hívei. Budapest, 1922 március 2. Dr. Jaczko Pál, Asbóth Jenő, dr. Somogyi Aladár, dr. Reményi István, Jékely Sándor, Hoitsy Pál, Zlinszky István, báró Handorf, Wessprémy Zoltán, Kállay Ubul, Kubik Gyula stb.

Az én szerepem a választások idején a **rend és közbiztonság fenntartására vonatkozik.**

Itt említtük meg, hogy **Klebsberg Kunó** gróf belügyminiszter ma is hosszasan tárgyalt a miniszterelnökkel, majd a vele való hosszabb tanácskozás után a Kormányzónál jelentkezett audiencián.

A szociáldemokraták álláspontját a miniszterelnökkel folytatott tegnapi tárgyalás után a következő illetékes információ világítja meg:

A szociáldemokrata párt minden valószínűség szerint mind Budapesten, mind az ipari kerületekben részt fog venni a nemzetgyűlési képviselői választásokon. A főváros listáján első helyen fogják jelölni **Garami Ernőt.**

Az egységes párt programelőkészítő bizottsága ma délelőtt ülést tartott, amelyen az egységes pártnak a magyar nemzetehé intézendő kiáltványát szövegezték meg. A kiáltvánnyal holnap készülnek el véglegesen és azután nyilvánosságra hozzák.

olajmagvak, olajpogácsák, gömböc, bányafa, tűzifa és a hazai fémek. A tejküldeményekre a mai díjtételek május hó végéig alkalmazhatók. **Junius 1-től kezdve pedig e díjtételek csak 50 százalékkal** fognak felemelkedni. A luxus cikkek közül kivételnek többek között az orvos, mérnöki és egyéb tudományos műszerek. A táblaívég, az utitáskák, a személyautomobilok, a virágok, egyes főzelékfélék, mint a paradicsom, káposzta és a tök, amelyeket a tarifaemelés nagyobb mértékben sújtottak volna, **alacsonyabb drusztályba** tétettek át. A sör az első osztályból, illetve a gyűjtő díjszabásból a második illetve az á osztályba helyezték át.

A személydíjszabás emelésének ellenére **változatlanul maradnak** a közszolgálati alkalmazottak menetjegy kedvezményei, valamint a Budapest környékén lakó tisztviselők részére rendszeresített 30 lapos menetjegyfüzetek, valamint a tanulók és az ugynevezett önképzési menetjegyek. A kormány emez aldozattaljes magatartása alapján, amelyet a gondozására bizott gazdasági érdekeltségekkel szemben tanúsított, joggal elvárja a hazai ipari és kereskedelmi, valamint a mezőgazdasági összes tőnyezőnek hazafiságától, hogy a közel fél milliárdnyi értékű tarifaenyhítés csakugyan a fogyasztók javára fog érvényesülni, vagyis, hogy gazdasági életünk komoly és tisztességes elemei a tarifaemelés ürügye alatt nem fogják árúikat tulságosan megdrágítani. (MTI.)

Választási terror Romániában

Kolozsvár, március 2. A román választási hatóságok a kormány rendeletére a magyar jelölteket egy-két kivétellel mindenütt visszatartották és ezzel az utolsó órában **lehetlenné tették a magyarságnak a választáson való részvételét.** Az egész erdélyi magyarság körében hallatlan **felháborodást és elkeseredést** szült ez a terrorisztikus eljárás, amelyet nem enyhít az sem, hogy ugyanígy jártak el egyes oláh ellenzéki jelöltekkel, továbbá a bánáti svábok képviselőivel szemben is.

A magyar jelöltek visszatartás miatt agitáció indult meg a magyarság körében, hogy a **magyarság a választáson passzivitást tanúsítson.** A magyar nemzeti és a magyar néppártok vezetőségeit rendkívüli ülésre hívták egybe.

A motor ipari szerepe

Mind nagyobb és nagyobb érdeklődést keltenek azok a közgazdasági előadások, melyeket minden vasárnap d. e. 11 órakor az **Uránia**ban rendez a Baross Szövetség az Ipartestület és Egy. Ker. Nemzeti Ligával karöltve. Az eddig hallott előadások bizonyosságai az előadássorozat értékének, amit a közreműködő neves előadók ismert jöhirneve előre is biztosít.

Most vasárnap, március hó 5-én **Krámer Gyula** máv. felügyelő mérnök tartja előadását „A motorok szerepe az iparban és mezőgazdaságban” címmel. Ezen alkalommal ismertetni fogja az egyes kulturfokokat, melyeket a technika szempontjából világít meg. Elvonultat előttünk három fejlődési korszakot, ugymint: az emberi erő, a kispár és a nagyipar technikai kulturfokait. Ismertetni fogja a motorok hajtására szolgáló energiákat, a szént, a földgázt a vizierőt és petroleumot. Ma legelterjedtebb a szén használata, a jövőé a vizierő, amely kiapadhatatlan, állandó erő, de nagyobb mértékben csak az elektromosság korszakában használható fel.

A föld létező energiáinak a mezőgazdaságban és kispárban való felhasználását fogja elmondani, amit a különböző energiákhoz alkalmazkodó motorok útján érünk el. Szólani fog **Csonka-Magyarország** megmaradt energiáiról és azokról a motorokról, melyek mellett ezek az energiák gazdaságosan felhasználhatók.

A kiváló előadó által tartandó előadás mindenképpen érdekesnek ígérkezik. Mindenki-nek figyelmébe ajánljuk, hogy a vasárnap délelőtti előadást meghallgassa, melyre jegyek az **Uránia** pénztáránál mindenkor kaphatók.

NAPI HIREK

Az antant katonai bizottságok bucsuja
Budapestről jelentik: Bethlen István gróf miniszterelnök és neje csütörtökön este teaestélyt rendezett, a Magyarországon levő antant bizottság tiszteletére. Az estélyen teljes számban megjelentek az antant katonai bizottságok tagjai, valamint a magyar közélet és a hatóságok vezetői. Az estélyre az a körülmény szolgáltató alkalmat, hogy az antant katonai bizottságai immár fél évi itt tartózkodás után működésüket befejezték. A nagyszabású bucsuestélyen közel háromszázan vettek részt.

A tüzoltóság köszönete. A városi hivatásos tüzoltók küldöttsége a napokban megjelent Csóka Sámuel h. polgármester előtt és köszönetét fejezte ki azért, hogy a városi tanács közbelépésére megalkották a hivatásos tüzoltótestület szervezeti szabályrendeletét. A szabályrendelet megalkotása következtében a tüzoltóság nyugdíjkezes intézmény lett. A deputációról Csóka Sámuel h. polgármester tegnap jelentést tett a tanácsnak és tolmácsolta a tanácsnak a tüzoltóság köszönetét. A tanács a bejelentést tudomásul vette.

A debreceni Petőfi-ünnepség. Az Alföldi Magyar Közművelődési Egyesület, mint azt már többször hírül adtuk, a Petőfi-centenárium alkalmából rendezendő országos ünnepségeinek elsőjét Debrecenben tartja meg. Az ünnepség március 5-én, vasárnap este fél 8 órakor lesz a Csokonai-színházban s annak magas színvonalán, országosan kitűnő nevű tudós és művész között olyan kimagasló egyéniségek biztosítják, mint Ravasz László ref. püspök, aki az ünnepi szónoklatot tartja és Jászai Mari. Az ünnepély iránt általános nagy érdeklődés nyilvánul meg; a jegyek árusítását tegnap délután kezdte meg a Csokonai-színház pénztára s azok ott a rendezési órák alatt állandóan kiválthatók.

Debrecen város löversenydíja. A debreceni Lovaregylet beadványban arra kérte Debrecen város közönségét, hogy a Lovaregylet idei versenyén „Debrecen város díja” 20 ezer koronára emeltessék fel. A kérelem a gazdasági bizottság legutóbbi ülésén került szóba és a bizottság kimondta, hogy a kérelmet pártolólaj terjeszti a tanács elé.

Előléptetés a csendőrségnél. A debreceni csendőrkörzeti állományban 1922. évi február hó elsejével kinevezettek: főtörzserőrmesterré Puskás János és Pojda László törzserőrmesterek, törzserőrmesterré Derda János, Szabó Gyula és Balog András őrmesterek.

Nyomorenyhítő akció. A városházi „Láthatatlan vendég” nyomorenyhítő akcióra a tegnapi nap folyamán a következők adakoztak: Közgazdasági Bank és Váltóüzlet 2500 K, Révész Lajos 2000 K, Friedländer Testvérek 1000 K, Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bank 1000 K, Steinfeld István 10,000 K. Eddigi gyűjtés 135,600 korona.

Az ipariskola nagyböjje. Az iparos tanonciskola igazgatója legutóbb azt jelentette, hogy az iparos tanoncok köréből egy zenekart alakított és a zenekart hangszerekkel is ellátta. A zenekarnak jelenleg nagyböjre volna szüksége, éppen azért azt kérte a tanácstól, hogy a zenekar részére engedje át a zenede egyik gyakorló nagyböjjét. A tanács a kérelemnek helyt adott és megnyugvással vette tudomásul, hogy az iparostanoncok körében a zenekultúra is terjesztődik.

A mezei csendőrség felállítására. Komárom vármegye legutóbbi átiratot intézett Debrecen városhoz, hogy a város közönsége ne támogassa Zemplén vármegyének azt a határozatát, mely kimondja, hogy mezei csendőrség felállításának elrendelése elsőrendű kérdés és követelmény s ennél fogva kéri a földművelésügyi és honvédelmi minisztert ennek felállítására. Az átirattal legutóbb a gazdasági bizottság behatóan foglalkozott és kimondta, hogy a mezei csendőrség felállítására igenis sürgős szükségesség. A mezei kártételek jelenleg olyan nagyarányúak, hogy a mezei csendőrségre égetően szükség van, a tanácsnak tehát Zemplénmegye feliratának támogatását fogja javasolni.

Összeírják a gabona és lisztkészleteket.
Budapestről jelentik: A kormány elhatározta, hogy a statisztikai hivatal közreműködésével összeírja a gabona és lisztkészleteket. Az összeírásnál a Gazdasági Tudósító szervezetét fogják igénybe venni, hogy megállapítsák a termelőknél lévő gabonamennyiséget. A malmok már be is szolgáltatották jelentéseiket. Az összeírás eredményétől teszi függővé a kormány, hogy megengedi-e a lisztexportot.

Meghívó. Az Állami és Törvényhatósági Altszabvány és Szolgák Országos Nyugdíjpótló és Segélyező Egylet helyi bizottsági elnöke 1922. évi március hó 5-én d. u. 3 órára a kir. törvényszék I. emelet 94. számú szobájában tartandó gyűlésre az eddigi tagokat, valamint a menekült kartársakat, főképpen pedig az igazságügynél szolgáló kartársakat meghívja. Tárty: 1. Elnöki előterjesztés a testvéregyesülettel való fuzióról. 2. A Közal-kalmazottak Országos Szövetségébe való belépés. 3. A központi elnökségtől érkezett értesítés és több fontos ügy tárgyalása. Illisz Mihály h. b. elnök.

Bajtársi összejövetel. Az egykori 39. gyalogezred volt tisztjei szombaton, 4-én délután az Arany Bika szálló kupalettermében 6 órai kezdettel bajtársi összejövetelt rendeznek. A volt tisztek és azok hozzátartozói élénk érdeklődéssel várják a sikerültnek ígérkező összejövetelt.

A vagyontörvénységi vásár

Hogy mennyire szükséges az az intézmény, amit a „Nap ugár” a múlt évben létesített, mi sem bizonyítja jobban, mint az a körülmény, hogy minden egyes árverése iránt fokozódó érdeklődést tanúsít a közönség.

A legjobb alkalmat nyújtja ez az előnyös beszerzésre és egyúttal a méltányos áron való értékesítésre.

Immár harmadik napja óta folyik az árverés a Piac-utca 10. számú ház I. emeletén, ahol ez alkalommal az eladásra szánt különféle tárgyaknak szokatlanul nagy tömege gyűlt össze és cserélt gazdát, úgy hogy eladó és vevő egyaránt megtalálta a számítását. Ház-tartási cikkek, ruhafélék, fehérművek, butorok, képek, üveg- és porcellánművek, ékszerek, dísz-tárgyak azok, amiket leginkább keresnek.

Az óriási érdeklődés mellett folyó árverés utolsó napja ma délután 3 órakor lesz. Tekintettel a beküldött tárgyak nagy mennyiségére, még mindennemű cikk kapható.

Hamisítják a debreceni szalonát. Debrecen egyik nevezetességét, a híres debreceni paprikás szalonát nagyban hamisítják, különösen a messzebb fekvő vidékeken. Most legutóbb jöttek rá, hogy például Pécsen igen sok csemegekereskedésben mázsaszámra kínálták a debreceni szalonát, amely bizony sohasem látta még Debrecen vidékét sem. Jámor baranyai földművelők tenyésztették, pécsi hentesek vágják, furfangos kereskedők avatták fel debreceni paprikás szalonává. De a furfang kifizeti magát, mert míg a pécsi füstölt szalonna kitoja 150—160 korona, addig a debreceni paprikás szalonáért nagyban 220 koronát, kicsinyben 230 koronát kérnek.

Hadróá közgyűlés. Hadróá község, hadi-övezetek és hadiárva nemzeti szövetségének debreceni csoportja f. évi közgyűlését március hó 5-én (vasárnap) d. e. 11 órakor tartja a Kereskedő Társulat dísztermében (Piac-u. 8. sz.) nem pedig az Uránia mozgószínház helyiségében. Tárty: 1. Közgyűlés megnyitása. 2. Pénztári jelentés. 3. Ügyvezető igazgató beszámoló az elmúlt évi működéséről. 4. Felmentvény megadása. 5. Valasztmány kiegészítése. 6. Rokkant nyugdíj ügyek ismertetése. 7. Esetleges indítványok. A közgyűlésen csak azon ügy tárgyalható, melyet legkésőbb három nappal a közgyűlés előtt a szövetség irodájában írásban, vagy szóbelileg bejelentenek. Közgyűlési jogot csak azon tag gyakorolhatja, aki az 1921. évi tagdíjat befizette. Hadróá vezetősége.

Husfűtlés pontosan és kifogástalanul Zöldfa-utca 3. sz. alatt.

Bőven lesz eső ebben az évben. Gabriel abbé, a calvadori meteorológiai állomás titkára azt jóslja, hogy az 1922. esztendő igen sok esőt fog hozni. Jóslatát az 1905. évig visszamenő statisztikai adatokra alapítja, amelyek szerint minden száraz év után egy nedves év következik, amelyet ismét egy száraz év követ. Csak aztán el ne mondhatjuk, mint most legutóbb a hóesésnél is, hogy adtál Uram esőt, de nincs köszönet benne...

Ügyvédi hír. Török János nyug. kir. ítélőtáblai bíró ügyvédi irodáját Debrecen székhellyel Szent Anna-utca 29. szám alatt megnyitotta.

A protestáns bál. A kálvinista társadalom március havában egy műsoros estélyt szándékozik rendezni. A műsoros estély rendezősége beadványban azt kérte a tanácstól, hogy az estélyre a Zenede egyik zongoráját bocsássa a rendezőség rendelkezésére. A beadvánnyal tegnap foglalkozott a városi tanács és az abban foglalt kérelemnek helyt adott.

Kereskedők és iparosok figyelmébe. Az általános forgalmi adó 3%-ra való felemelését kimondó 1922. VI. ik törvény cikk 8. §-ában felhatalmazza a pénzügyminisztert arra, hogy a fényüzési forgalmi adó illetőleg az általános forgalmi adó végrehajtása gyanánt egységes végrehajtási utasítást adhasson ki az eljárásra vonatkozóan, még az idézett törvények rendelkezéseitől eltérőleg is. Ez a felhatalmazás kapcsolatban azzal, hogy a fényüzési forgalmi adó kulesának bizonyos cikkekre nézve 20%-ra való felemelése szükségessé teszi a fényüzési forgalmi adó végrehajtási utasításának a változott időkhöz simuló módosítását, kedvező alkalmat kínál a kereskedelmi és ipari érdekeltség számára, hogy a fényüzési adótárgyakra vonatkozó kívánásait, a tárgyak fényüzési jellege, értékhatarok stb. tekintetében illetékes helyre juttassa. Felhívja tehát a kereskedelmi és iparkamara az érdekelte kereskedőket és iparosokat, hogy kívánásaikat, megjegyzéseiket a fényüzési adótárgyak körére nézve minden külön felhívás bevárása nélkül a kamarához juttatni sziveskedjenek.

Koldus bál. Ilyen is volt az ideai farsangon, még pedig Seregélyes községben. A bált a község jólelkű lakossága rendezte s arra hivatalosak voltak a község összes koldusai a koldusbíró vezetésével. A koldusok négyes sorokban vonultak fel a nagyvendéglőbe, ahol őket már egy liter bor és terített asztal várta. Érdekes volt, hogy ezek az élet nyomorultjai, mikor a vályogvető legények rázendítettek a híres Güre Gábor-féle „Szegény embernek, szegény a sora” című csárdásra, valamennyien olyan vidám táncra perdültek, mintha a legboldogabb emberek lettek volna a földön.

Ébredők hal- és fonatosestélye. Szombaton, f. hó 4-én este 8 órai kezdettel az E. M. E. klubhelyiségében, az ÉME zenekar közreműködésével, hal- és fonatos estét rendeznek, melyhez az ÉME igen tisztelt tagjai és hozzátartozóik nagybecsű pártfogását kérem. A vendéglős.

A betyár kendője. Debrecen egyik legelőrekből s legönzetlenebbül dolgozó sportegyesülete, a Debreceni Munkás Testező Egyesület, amely fennállása óta már is igen szép sikereket ért el, most újabb tanujelét adja klubtagjai iránti megbecsülésének. Egyik szerencsétlenül járt birkozója, Kiss István javára, akinek a karját amputálni kellett, vasárnap a Margit-fürdőbeli Munkás Otthon dísztermében színielőadással egybekötött táncestélyt rendez. Színe kerül **A betyár kendője** népszínmű. A darabban a munkáscsapat legkiválóbb műkedvelői szerepelnek, akik tudásuk legjavát nyújtják. Az előadás délután 4 órakor kezdődik. Beléptidij az előadásra 20, a táncmulatságra 30 korona. Az előadást nagy érdeklődés előzi meg.

Cigányzenészek figyelmébe. A magyar cigányzenészek országos egyesületének debreceni fiókjá megalakult; beiratkozni lehet folyó hó 3. és 4-én délután 2—4 óra között a Zöldfa-szállóban. Felkérjük továbbá a választmányi tagokat hogy folyó hó 3-án, délután 4 órakor a Zöldfa-szállóban fontos ülésen megjelenni sziveskedjenek. **Vezetőség.**

A hatósági liszt

Egy elkieseredett iparossegéd járt ma a szerkesztőségünkben és papirosban hozott sőtét szintű bizonytalan valamit tett le az íróasztalunkra. Mikor tüzetesebben szemügyre vetjük és vendégünk is erősítette, mégis csak el kellett hinnünk, hogy az a valami nem más mint — kenyér.

Kenyer, még pedig hatósági (ugynevezett kenyérnek való) lisztből készített. Kérdésünkre azt a választ kaptuk, hogy sok gyermekes „elátatlan” a hatósági lisztet a Hatvan-utca 67. sz. a. Csengeri-féle üzletben vette, 6 koronáért kilóját, de mindjárt hozzáfűzte, hogy a liszt rosszminőségéért aligha Csengeri a felelős, mert ismerősei közül igen sokan panaszkodják, hogy rossz lisztet kapnak olyanok is, akik más boltban szerzik be.

Erről a ma sült kenyérről minden különösebb szakismeret nélkül is meg lehet állapítani, hogy „élvezése” kész betegség, különösen gyermeknek, akinek a gyenge gyomra és belei nem képesek megbirkózni azzal a tapadó, ragacsos masszával, amit a szaga sem tesz nagyon kívánatosá.

Ma a szegény embernek a táplálkozásában még nagyobb szerepet játszik a kenyér, mint ezelőtt. Ha gondoskodunk arról, hogy a kisember is annyira-amennyire elviselhető árban hozzájusson legfőbb élelmicikkéhez, kívánatos volna, hogy a hatóság a legnagyobb figyelemmel legyen arra is, hogy a keservesen szerzett pénzért erőt adó és valóban élvezhető táplálékot adjon kenyér képében.

Ajánljuk a lépten-nyomon felmerülő panaszt az illetékesek megértő figyelmébe.

A Szomjas--Dánér-ügy

Ismeretes az olvasó előtt az az affér, amely Szomjas Gusztáv, Hajdu vármegye főispánja és dr. Dánér Béla nemzetgyűlési képviselő között felmerült. Dánér Béla a szovátai parcellázással kapcsolatban a „Szózat” és a „Nép” című fővárosi lapok hasábjain sorozatos támadásokat intézett a vármegyei közigazgatás és Szomjas Gusztáv ellen. A főispán a vármegye decemberi közgyűlésén éles hangú beszéddel válaszolt a támadásokra.

Az ügy hazafias utra torelődött és mivel Dánér Béla tartalékos tiszt, az elintézés tekintetében az illetékes katonai hatóságnak a döntése vált szükségessé, annyival is inkább, mert felmerült az a kérdés, van-e helye lovagias eljárásnak olyan ügyben, melyből kifolyólag bírói eljárás is van folyamatban.

Ez ügyben a budapesti honvéd körlet-parancsnokság a következő döntést hozta:

Szomjas Gusztáv főispán és dr. Dánér Béla tart. főhadnagy urak között felmerült lovagias ügyben, minthogy a Dánér t. főhadnagy által intézett sajtó utáni támadások Szomjas főispán *becsületét nem érintik*, hanem csak főispáni működését gúncsolják, az emiatt megindított esetleges sajtóper a lovagias ügy elintézését nem hátráltatja. Minthogy pedig más megoldás az eset összes körülményeinek mérlegelése után merőben kizártnak látszik, a lovagias elintézés útjának szabad folyást engedek. Sárkány, altábornagy.

— **Gazdálkodni akar a csendőrség.** A csendőrkörületi parancsnokság legutóbb azt a kérelmet terjesztette a város elé, hogy a parancsnokság részére a város birtokaiból 50 holdnyi területet bocsásson rendelkezésre. A kérelemmel a gazdasági bizottság legutóbbi behatárolásán foglalkozott és azt határozta, hogy a kérelmet elvből támogatja, azonban a város azt jelenleg aligha teljesítheti. Nevezetesen a városnak minden ilyen kisbirtoka bérben van s a földterületnek átengedésével várni kell, míg egy ilyen területű birtok a bérlet alól felszabadul. Addig is azonban megkeresi a bizottság az erdőgazdasági bizottságot, hogy annak hatáskörében vajjon nincsen-e ilyen kiadható terület és ha van, erről tegyen jelentést a tanácsnak.

Kenyérvágó késsel leszurta a feleségét

Hat évi fegyházra ítélték a gyilkos férjet

Még 1920. október havában történt, hogy Szücs Károly hajdubagosi napszámos egy kenyérvágó késsel agyonszurta feleségét, Farkas Lidit. Hosszabb ideje voltak már házasság. Házasságukból négy gyermek is született, de sohasem volt közöttük jóviszony.

A férj állandóan a koresmát járta, mindenét elitta, családját pedig elhanyagolta, sőt bántalmazta is. Felesége több ízben biztatta, hogy váljanak el, majd eltartja ő valahogy a családját. Szücs erről hallani sem akart, hanem tovább folytatta korbély életmódját. A gyilkosság napján is hajnalban tért haza a koresmából s feleségétől nagy hangon ennévalót követelt. Felesége hiába mondta, hogy nincs otthon semmi, csak a kenyér, az pedig kell a gyermekeknek reggelre.

Szücs nem elégedett meg a válasszal. Először is összeverte 14 éves fiát, majd kiment a konyhába s a kenyérvágó késsel konyeret vágott. Rövidesen ismét visszament a szobába s feleségét újra szidalmazni kezdte, majd szót követelt, hirtelen előrántotta a kenyérvágó kést s teljes erejével felesége mellébe döfte, azonkívül több kisebb szurást ejtett egyik fián, aki anyja védelmére kelt. Szücsné a szurás következtében azonnal meghalt.

A gyilkos férjet letartóztatták s tegnap délelőtt vonta felelőségre a debreceni kir. törvényszék Visky Sándor elnöklele alatt működő büntető tanácsa. Szücs ittasságával védekezett. A perbeszéd után a bíróság Szücsöt hat évi fegyházbüntetéssel sújtotta. Szücs megnyugodott az ítéletben.

Egy évig fosztogatták a vagonokat

Leleplezett betörőbanda

Vakmerő betörőbandáról rántotta le a leplet a napokban a debreceni államrendőrség. A tulajdonilag vasutasokból álló betörőbanda a vasúti állomáson veszteglő vagonokat törte fel s hordott el mindent, aminek csak hasznát vehette.

A tolvajbandának négy kimagasló tagja volt: nevezetesen Péntek László Máv. futó, Sárközi Sándor Máv. futó, Fentek Sándor és Ferge László földművesek.

A betörők több mint egy éve a legnagyobb vakmerőséggel dolgoztak, a vagonok lakatját letörték s míg egyikük őrt állott, az alatt a többi zsákokban, ládákban szállította el a lopott holmit.

Lisztet, bort, csokoládét...

A betörők nem voltak válogatósak: amit csak értékesíteni lehetett, vagy jobbízű valami volt, azokat nem hagyták ott. Lisztet, zabot, zabot, vasport, Frank kávé, bort, likört, dohányt, csokoládét stb vittek el nagyobb tételekben.

Az ellopott holmik értéke meghaladja a 100 ezer koronát. A lopott holmik egy részét, így a bort, likört, csokoládét saját maguk fogyasztották el, míg a zabot, Frank-kávé és a többi részint kereskedőknél, részint magánosoknál értékesítették.

Öngyilkosok napja

Kötél, marólug, szublimát

A tegnapi nap emlékezetes lesz az öngyilkosok krónikájában. Közel egymásutánban három öngyilkosság történt a városban s mind a háromnak oka igazán semmitmondó volt.

A Csapókerben

A Csapóker, Zrinyi-utca 17. szám alatt Kovács Jánosé 52 éves idősebb asszony lett öngyilkos. Az asszony egyedül volt odahaza. Mikor családtagjai hazamentek nem találták őt a szobában. Mivel éhesek voltak, bementek ennévalóért a kamarába, ahol megdöbbentő felfedezésre jutottak. A padfeljáró létrán függött holtan Kovácsné. Távolították egy ruhaszáritó kötéllal felakasztotta magát.

Tettéknek oka, — amint hátrahagyott levelében írja, — életuntság.

— Én már otthon vagyok — írja — Is-ten veletek.

A Csokonai-szobor előtt

A Csokonai-szobor előtt Szabó Gábor 21 éves hentessegéd kísérelt meg öngyilkosságot. Az egyik padon üldögélt csendben, az esti órákban majd hirtelen egy csészeből marólugot ivott. Jajkiáltásaira a közeli rendőrszemlet lett figyelmes, aki azonnal értesítette a mentőket, akik beszállították az életunt fiatal embert az egyetemi klinikára. Állapota súlyos, ezideig még kihallgatni sem lehetett.

A különös puska

A banda vakmerőségére s mindenre elszántságára jellemző, hogy tagjai állandóan fegyveresen jártak. Az egyiknél például egy egészen különös fegyver volt. Egy lovassági karabély csövének egyik felét levágták, ugy-szintén lefűrészték a karabély agy jökora részét s így előállott egy sem nem puska, sem nem revolver löfegyver, amelyet szükség esetén zsebre is lehetett vágni. S megtörtént több esetben, hogy a betörők több lövést tettek a vasúti állomáson őrködő rendőrörszemekre.

A rendőrség kezei között

A banda két tagját, Sárközi Sándort s Péntek Lászlót legutóbb a rendőrség tetten érte. Ferge és Péntek Sándor egyelőre kerekelt oldottak, de a rendőrség már nyomukban van. A bandának igen sok bűnsegédje és orgazdája volt, ezek nagyrésze már a rendőrség fogdájában van, a másik része ellen is folyik az eljárás.

Eddig 13 vagonfeltörést sikerült rájuk bizonyítani. Péntek és Sárközi beismerésben vannak, azonban egyes kisebb gyanúsítottak körömszakadtáig tagadnak. Az egyik nővérdott még azt is letagadta hirtelenében — hogy a világon van. A betörőket tegnap atkísérték a kir. ügyészség fogházába.

Az éjjeli mulatóban

A harmadik öngyilkossági kísérlet az Erzsébet, illetőleg Késes-utcán levő egyik éjjeli mulatóban történt, ahol az egyik alkalmazott, Balog Vilma Gabi 24 éves leány három szem szublimát pasztillát vett be. Tettéknek oka szerelmi bánat Esméletlen állapotban vitték be az egyetemi klinikára.

A kedélyes „nyugalmozott” öngyilkos

Az öngyilkosok krónikájának kissé derűsebb kiegészítő része Tóth Zsófia cselédleány esete, aki a napokban a Hatvan-utcán a villamos elé vetette magát. Tóthot tegnap hallgatta ki a rendőrség, amikor is a cselédleány, — akinek sérülése különben könnyű, — igen kedélyesen beszélt öngyilkossági kísérletéről.

Előzőleg pár nappal — mondotta — bent-járt a rendőrségen, ahol be akarta jelenteni öngyilkossági szándékát annak a rendje és módja szerint, de a folyosón elhagyta a bátorsága. A Hatvan-utcán is háromszor neki-neki készült, míg aztán a villamos elé ugrott. Először a nagyvonat elé akart feküdni, de belátta, hogy emiatt megzavarja a forgalmat s ezért inkább a villamost választotta, ahol mégis kevesebb galibát csinál. Tettéknek oka különben szerelmi bánat, elhagyta a jegyese.

— Az ÉME közgyűlése, szombaton 5 óra-kor, a fontos tárgyakra tekintettel a tagok teljes számban való pontos megjelenését kéri. Főtákr.

A Szent Erzsébet Nőegylet választmányi ülése. A Szent Erzsébet Nőegylet tegnap délután 3 órakor a róm. kath. Nepszövetségi Otthonban választmányi ülést tartott. Az ülést Csanák Józsefné nyitotta meg. A választmány tudomásul vette, hogy Lindenberger János prépost plébános kezdeményezésére intézőbizottság alakult. Dr. Józsa Ödöné, a kulturdélutánok vezetője ismertette ezután a kulturdélutánokat. Kimondta az egyesület, hogy ez évadban az utolsó kulturdélutánat április hónapban a Víg-színházban fogja rendezni fővárosi művészek közreműködésével. Matzner János indítványára az ülés kimondta, hogy a nyár folyamán az egyesület a nagyerdei parkban a gyermekek számára mesedélutánokat fog rendezni. Az egyesület így kívánja biztosítani a gyermeknyaralást azon gyermekek részére, akik a nyarat Debrecenben töltik. A mesedélutánokon a gyermekek a szabad levegőn megfelelő felügyelet mellett játszodozni fognak és közben tanulságos szórakozásban is részük lesz. Elhatározta még a választmány, hogy az ez évben tartandó karácsonyi vásárt december 7. 8 és 9 napján fogja megrendezni a Bikában ünnepség keretében, végül pedig kimondta, hogy az évi rendes közgyűlést az idén április 23-án fogja megtartani. Apróbb ügyek letárgyalása után az ülés kevéssel 5 óra előtt véget ért.

Csecsemő-éző kiállítás. Az amerikai Vörös Kereszt Egyesület csecsemő-éző osztálya arról értesítette a városi tanácsot, hogy március 22-től 25-ig Debrecenben sorsjátékkal egybekötött kiállítást szándékozik rendezni. Az akcióra az amerikai Vörös Kereszt anya és csecsemő osztálya a város támogatását kérte. A kérelemmel tegnap foglalkozott a városi tanács és megbízta Csóka Sámuel h. polgármester és Csűrös Ferenc kultúratanácsnokokat, hogy az akciót minden tekintetben támogassák.

Uj iparendedélyek. A városi tanács tegnap délelőtti üléséből az alant írt díjak kirovása mellett a következő új iparendedélyeket adta ki: Föhn Dávid ló és szarvasmarha kereskedés 1000, Buray György férfi szabó ipar 300, Goldstein József rőfös, rövidáru és kész ruha kereskedés 1000, Rác Lajosné ósokaruha kereskedés 300, Bihari Zsigmond férfi szabó ipar 500, özv. Szabó Gáborné burgonya, káposzta, zöldségféle és gyümölcs kereskedés 1000, Lusztig Mártonné élő és leölt baromfi és ezek termékeinek kereskedése 1000, Bancsi Ferenc takarmány és tűzifa kereskedés 500, Apponyi Lajos mezőgazdasági termény és élő állatok kereskedése 500, Braun Miklós könyv-és papírkereskedés 1000, Csontos Gyula asztalos ipar 300, Desser Zoltán gőzcseplesi vállalat 2000, Kovács Géza és Kovács Julianna koresmárosok 500, Kiss Zoltán hentes ipar 500, Klein Armin használt butor kereskedés 1000, Neumann Béla koresmáros 500, Mészáros Lajos timár ipar 1000, özv. Róza Jánosné ósokaruha kereskedés 300, Takács Istvánné szatéc ipar 300, Weisz Nandor bőrkereskedés 1000, Weisz Dezső mezőgazdasági gépek és műszaki cikk kereskedés 2000, Weisz Mihály és Papp Zsigmond aranyműves és ékszerész 1000, Csengeri Mihály műszaki munkák tervezése 500, Guttmann Ferenc fűszer, gyümölcs és burgonya kereskedés 1000, Horváth János műszaki építési és tüzelő anyag kereskedés 1000, özv. Nagy Istvánné kítőző ipar 200, Uhlmann Salamon kereskedelmi r.-t. üveg, porcellán, rövidáru, kötéláru kereskedés 2000, Weisz Mózes bankbizományi iroda 1000 korona.

Védekezés a takonykór ellen. Balmazújvárosan az utóbbi napokban a takonykór erősen elharapózott. Legutóbb Bakcsy Ferenc hortobágyi állatorvos azt jelentette a városnak, hogy a takonykór a legnagyobb mértékben dühög a falu lóállománya között. A jelentéssel legutóbb a gazdasági bizottság foglalkozván, azt határozta, hogy kötelezővé teszi a faluban a malein oltásokat, továbbá javaslatba hozza a városi tanácsnak, hogy az újvárosi lovakat a debreceni gazdák ne hajtsák ki tavasszal a hortobágyi legelőkre, egyidejűleg pedig javasolja a bizottság a tanácsnak, hogy a lóvizsgálatot mielőbb rendelje el.

MINDEN ÖNTUDATOS MAGYAR, EMBER CSAK KERESZTYÉN LAPOT VÁSÁROL!

Olcsósági hullám Bécsben. Bécsből jelentik: Bécsben megkezdődött az általános olcsobbodás. Az első terület, amelyen az olcsobbodás megindult, a cipőipar. A cipő ára 40-50 ezer koronáról 24-25 ezer koronára esett. A második terület, amelyen lényeges olcsobbodást találunk, a textil szakma. A múlt héten egy méter ruhaszövet 22-24 ezer korona volt a most, hogy a cseh korona esett, 12-13 ezer koronáért is nagyon jó ruhaszövetet lehet kapni. Az élelmiszerpiacon is tapasztalható bizonyos olcsobbodás. Legnagyobb áresés a hagymánál történt, amely 1000 koronáról 600 koronára csökkent kgr.-ként. A burgonya 580 koronáról 280-ra esett; nagy mennyiségben kerül a piacra, de a közönség nem vásárolja, mert további áresést remél. A marhahús ára 1600 koronáról 1500-ra csökkent. A huspiacon is általános az áresés és itt is további áresökkenést jósolnak, miát általában a gazdasági élet minden terén.

Az Egyetemi Kör sakkversenye. Több nap óta folyik már az Egyetemi-Kör sakkversenye, amelyet állandóan nagy érdeklődés kísér. A versenyen 22 egyetemi hallgató vesz részt, akik két csoportban küzdenek. A két csoportot sorsolás útján állították össze. A sorsolás igen szerencsésen sikerült, mindkét csoportban igen erős játékosok foglalnak helyet. Az egyik csoportban a következők küzdenek: Kurdiés József, Bobecku Jenő, Zám-bory Sándor, Gacsályi Sándor, Neuhauzer József, Keresztessy István, Szathmári János, Hadházi János, Hoffmann Géza, Führmann Béla, Péter András. A másik csoportban a következők foglalnak helyet: Nyakas János, Kozma Pál, Bacsó Ferenc, Tamássy László, Király Tibor, Görgy József, Vasady Béla, Barcza János, Kanyó Károly, Borsy Béla. Mindkét csoportban több versenyzőt nyert játékos foglal helyet. Az első csoportban Gacsályi, Zám-bory, a másodikban Kozma és Bacsó a favarítók, de meglepetés nincs kizárva. Mindkét csoport első három helyezettje bekerül a döntőbe. A verseny jelenlegi állásáról legközelebb számolunk be.

NAPIREND

Péntek 1922 március 3

Prot.: Kornéia, Kath.: Kunigunda

Közművelődési könyvtár nyitva reggel 8-tól esti 8-ig.

Kollegiumi Könyvtár nyitva d. e. 10-12-ig.

Csokonai-színház: Este fél 8 órai kezdettel: „Névtelen asszony”, színmű 5 felvonásban. B) bérlet.

Modern kabaré (Petőfi-tér). Előadás este háromnegyed 9 órakor

Intim kabaré (Petőfi-tér) előadás este fél 9 órakor.

Apollo mozgó előadása 5, 7, 9 órakor kezdettel.

Urania mozgó előadások 5, 7, 9 órakor.

„Napsugár” vagyonmentő vásár d. u. 3 órakor Piac-utca 10. szám, 1. em.

A Csaba bajtársi egyesület kolonja este 9 órakor az Arany Bikában.

Gimnáziumi ifjak a barakklakókért.

S. Szabó József a református főgimnázium igazgatója azt jelentette a városnak, hogy az iskola ifjusági Vörös Kereszt egyesülete a maga körében gyűjtést rendezett a barakklakók számára. Az így begyűlt adományokat az ifjuság kiszállította a Salvator-barakkokhoz és azokat szétosztotta. A jelentés tegnap szóba került a tanácsülésen. A városi tanács az ifjuság akcióját megértéssel és örömmel tudomásul vette.

Pályázat a vámörséghez

A m. kir. vámörség e hóban átszerveztetik. Az összes, részben egyenruhás, részben polgári alkalmazású állások önkéntes jelentkezők által fognak betölteni.

A vámörségi pálya mint végleges állami alkalmazás igen jónak mutatkozik, s biztos megélhetést és elhelyezkedést jelent. A kezdő fizetés a most belépőknek is havi kb. 1200 K mellett teljes ellátás, és a fizetés már egy pár hónap után is jelentősen emelkedik. Nők családtagjaik után is a hadsereghez és csendőrséghez hasonló javadalmazást kapják. Olyanok is jelentkezhetnek, akik katonák nem voltak.

A pénzügyminiszter által kiadott részletes feltételeket közlő pályázati hirdetmény Debrecenben a városházán, vasuti állomáson, rendőrpalotán, pénzügyigazgatóságnál és a Vámörkerületi parancsnokságnál megtekinthető.

A felvételt személyesen, vagy írásban f. hó 10-éig kell kérni a Vámörkerületi parancsnokságnál (Debrecen, Ghillányi-laktanya. Különös méltánylást érdemlő esetben a jelentkezések március 15-éig elfogadhatók.

Kis ház jókarban, 950 özl telekkel konyhakertnek kiválóan alkalmas fekete agyagföld Nemes-utca 7. szám (Tócsós kert) eladó. Ertekezhetni „Hajdúföld” szerkesztőségében délután 6 órakor.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR

Péntek: Névtelen asszony. B) bérlet.

Szombat: Névtelen asszony. C) bérlet.

Vasárnap délután: Rip Van Winkle.

Vasárnap este: A kis gróf.

Hétfő: Színház. Bérletszünet.

Kedd: Színház. Bérletszünet.

Szerda: Színház. C) bérlet.

Csütörtök: Színház. A) bérlet.

Péntek: Színház. B) bérlet.

Szombat: A kis gróf. Bérletszünet.

A névtelen asszony egy hírhedt műfajhoz tartozik, amit hol boulevard-drámának, hol melodramának, hol pedig rémdramának hívnak. Akármelyik névvel nevezzük, mindegyikkel azt akarjuk hangsúlyozni, hogy nem igazi dráma, pontosabban: álrodalom, olyasvalami, ami kívül esik az irodalmon. És mégis meghat és mégis megrikat mindenkit s bármily olcsó dolog is ez, mégis sokat jelent. Azt, hogy van benne egy nagy-szerűsítés, egy mesterien kidolgozott helyzet; a negyedik felvonás, amelynek erejét, plasztikus drámaiságát még a dialektikus sem ronthatja le, sem pedig az, hogy *Bisson* prózai és szentimentális, sőt, egész sereg problémát ébreszt föl bennünk. S ez érthető is, ha meggondoljuk, hogy *Bisson*, amíg a *Madame X*-hez eljutott, már utána volt a *Válság után*-nak, ami talán a legjobb modern bohózat, a színpadi kitalálásnak, sürítésnek és boszorkányságnak valóságos mesterműve.

S ami nagyon fontos az efajta drámák-nál, nem szabad megfeledkezni róla, hogy a színésznek is van beleszólása a sikerbe. Mert az igazi színész, bármennyire elfinomítja is a melodramatikus hatásokat, bármennyire nagy, igaz és őszinte is az elmosódott részletekben is, mégis csak az ugynevezett nagyjelenetekben kap legtöbb lehetőséget, ezekben tágulhat ki művészi méretében, emelkedve és fokozódva a jelenet levegőjének mind izzóbbá válásával.

Az ilyen ábrázolással az ál-dráma is igazi drámává válik s így emelte tegnap este *A névtelen asszony*-t igazi léletté, kérérlhetetlen sorssá *Halassy Mariska*.

Az ember ül a nézőtérén, azzal a magában elintéztet döntéssel, hogy a *Madame X* rémdráma, boulevard-dráma, vagy ahogy tesszik s kíváncsi érzéketlenséggel várja, hogy mit tud kihozni ebből a színésznő.

S akkor a színpadon megjelenik egy nő, aki a végzetet hordja magával, inkább ül, mint mozog, a dezillúzió keserű vonása a két szája-szélen — magamban immár elvégeztem minden dolgot az elmulásnak — különös torokhangon beszél, mintha megereszkedtek volna a hang szálai.

Pedig szép, zengő hangja van, ugynevezett hősi hang s fejének éles oldalvonala is nagyon nemes. De ahogy hosszú, görnyedt lépésekkel vonszolja magát, egy súlyos keresztet cipel a vállán s ahogy kérérlhetetlen könyörtelenséggel szurja át tekintetével azt,

aki ezt ránehézitette, még ott, a vádlottak keserű padján is fölibe nő a többieknek. Pedig a tárgyalási terem tele van s a bírák talárja nagyon méltóságos.

S ahogy a gyermekéért sir, siratva magát és a jövőre várható mulat is, mely, görcsösen a torkot markoló sirással, az ösztönélet legmélyét nyitja meg, azzal a tapadó kézhezkapással, ami a haldoklók és a gyermekek sajátossága. A végén meghal, egyszerűen, minden póz nélkül, az ember szemébe könny tolu, hiába melodráma, hiába boulevard-dráma.

Az előadás maga minden jó igyekezettel próbált légkört teremteni Halassy Mariska alakításának, de kissé túlságosan bágyadt volt: hiányzottak azok az éles bevágások, amik a jelenetek pergésének gyors tempóját biztosítják.

Kardoss Géza kivétel volt az együttesben, inkább a pesti Chicagóbel ugyan, mint Párisból, de mégis apache volt, könnyelmű, cinikus, valami vad kedélyességgel s a bizonytalan egzisztenciák kiméletlenségével, de nagyon sok közvetlen elhitető erővel.

Rubinyi nagyon fiatal, lelkes és sokszor megindítóan hívó volt, amilyenek kellett lennie s László Gyula érett művésze is igaz emberi

hangokat talált, kivéve az első felvonást, ahol úgy latszik, nem megfelelő diapazonra volt hangolva, Szigeti groteszkuma hatásos és Zoltán most is mértéktartó. Csak a ruhája tartott soká, husz esztendeig s esodálatosan a szabása sem változott azalatt. Igaz, hogy a darab 1906-ban játszódik. (bl.)

Színházak és mozgószínházak közleményei:

Pénteken B) bérletben a Névtelen asszony kerül színe Halassy Mariska, Kardoss Géza, Rubinyi, Szigeti és László Gyula fellépésével.

Pán, regényes kalandörtörténet 6 felvonásban a magyar kinematográfia egyik legszebb alkotása kerül bemutatásra vasárnap, március 5 én az Uranusban. Előadások 3-5-7 és 9 órákor.

Az ördög szerelme ma utoljára az Urániában. Rendes helyarák, utalvány érvényes.

Ma, pénteken kerül bemutatásra, Felix Holländernek „Der Heid des Stefan Huller.“ Huller István esküje c. regénye az Urániában. E nagy irodalmi remekmű kiváló rendezésével kiállításával és szereplőinek igazi művészetével fogja meglepni a nézőközönséget.

Nézze meg a Székely vér szkeccset.

Karneval gyermeke farsangi történet 6 felvonásban. A parisi Pathé-gyár remeke. Türentik Nizzában Karneval idején és Párisban, szereplők a parisi Comedie francaise színészei. Budapest közönsége nagy tetszéssel fogadta

ezt a kitűnő attrakciót. Bemutatja ma az Apolló. Jegyelővétel.

Az Apolló mai műsora keretében minden előadásban Ch. Perczel Carola ballet növendékeinek táncos képei kerülnek bemutatásra. A művészi képek Kozmann mester kitűnő felvételei.

SPORT

A DEAC közgyűlése. A DEAC szombaton délután 3 órákor tisztújító közgyűlést tart. Az egyetemi klub minden tagja ott legyen, mert ettől a közgyűléstől az egyesület további boldogulása függ. A gyűlésen rendkívül fontos kérdések felett fognak határozni, így minden DEAC tag megjelenése rendkívül fontos.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Eladó egy gramfon lemezekkel és egy gyermek kocsival. Eötvös-u. 108. Egy tanuló fizetéssel felvételt jelentkezik RAKOVITS IMRE asztalosnál. Forgács István műorás Bádócs-u.

Debreceni kir. törvényszék.

1920. B. 5308-2. szám.

A magyar állam nevében!

A debreceni kir. törvényszék, mint büntető uzsorabíróság árdragító visszaélés vétsége miatt Guttman Bernát és társa ellen a kir. ügyészségnek 1920. B. 643-3. számú vádiratában foglalt vád felett Debreczenben 1920. évi december hó 16. napján megtartott nyilvános főtárgyalás alapján a vád és a védelem meghallgatása után meghozta a következő

ítéletet:

I. Guttman Bernát vádlott, 64 éves, izr. vallású, dorogi születésű, debreczeni lakos, magyar állampolgár, nős, 5 gyermeke van, mérsáros.

II. Guttman Ignác, 28 éves, nyirapágyi születésű, debreczeni lakos, izr. nős, 1 gyermeke van, mérsárossegéd bűnösök mint a Btk. 70. §-a szerinti tettestársakat az 1920. XV. t. c. 1. §-ának 5. pontjában ütköző árdragító visszaélés vétségében, amelyet egy követtek el, hogy Debreczenben 1920. január hó 18-ik napján a debreczeni közléllatási tanács ama rendeletével kapcsolatosan, amely rendelet az élő állatokra érvényben levő maximális árakat hatályon kívül helyezte, a Csapó-utca 98. szám alatti fizetelhelyiségből 78 kilogramm marhahúst együtt és közösen a lakásukra vittek azzal a céllal, hogy majd az emelkedő árak mellett drágábban árussítsák, tehát forgalombahozatal céljaira rendelt közszükségleti cikk készletüket a cikk árának drágulása végett nyereszkesedési céllal elrejtették és ekként azt a közléllatástól elvonták.

A kir. törvényszék ezért az 1920. XV. t. c. 2. bekezdése és az 1920. XXVI. t. c. 7. §-a alapján.

Guttman Bernát I. rendű vádlottat egy (1) havi fogházbüntetésre mint főbűntetésre, ezenfelül négyezer (4000) korona pénzbüntetésre, továbbá egy (1) évi hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésére mint mellékbüntetésre:

Guttman Ignác II. rendű vádlottat tízenöt (15) napi fogházbüntetésre mint főbűntetésre, ezenfelül kétezer (2000) korona pénzbüntetésre mint mellékbüntetésre, továbbá egy (1) évi hivatalvesztés és politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésére mint mellékbüntetésre ítélt.

Mindkét vádlottal szemben a pénzbüntetés behajthatatlanság esetére a Btk. 53. §-a alapján husz (20) koronánként egy (1) napi fogházra kell átváltoztatni.

Ezenfelül Guttman Bernát vádlottat mérsáros árúknak forgalombahozataiától 3 évi időtartamra eltiltja és eirendeli, hogy az ítélet rend-lkező része jogerőreemlke-dés után a Debreczen városban megjelenő Debreczeni Újság és Hajdúföld napilapokban közzétessék.

Az ítélet jogerőre emelkedés után Debreczen város rendőrkapitányának,

mint I. fokú iparhatóságnak megküldeni rendeli.

A szabadságvesztés büntetést megkezdésének napjától a hivatalvesztést és politikai jogai gyakorlásának felfüggesztését a szabadságvesztés büntetésnek vagy a szabadságvesztés büntetés elvülésének befejezésétől kell számítani.

A pénzbüntetés az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt kell végrehajtás terhével a debreczeni kir. ügyész-

ségnél az 1920. évi XV. t. c. 5. §-ában meghatározott célra megfizetni.

A vádlottak kötelesek a Bp. 480. és 481. §-a értelmében az ezután felmerült bűnügyi költséget az államkincstárnak megfizetni.

Indokok: stb. Kelt Debreczen, 1920. évi december hó 16-án.

Szuhányi Andor Kohary József s. k. ft. elnök. s. k. előadó.

A m. kir. munkaügyi és népjóléti miniszterium 46258. sz. rend. engedélyezett

PNEUMOSE

a tüdő és légzőszervek összes megbetegedési esetében szakorvosok által ajánlott gyógyszer megérkezett. — Főterakat egész Hajdú vármegye területére:

KOCZOGH JÁNOS Megváltó gyógyszerháza, Debreczen, Piac-utca 18.

A tőzsde

Magyar korona: 73.

Bécsi hírek hatása alatt tartottan indult a tőzsde és minthogy a tőzsdeidő további folyamán, egy mozzanat sem merült fel, amely az üzletre ösztönözne eg hatott volna a piacon nyomoztató üzletlélenség mutatkozott és ugyászólván az összes értékek lemorzsolódtak.

Budapesti zárlat

Magyar hitel 1960, Osztrák hitel 740, Angol-Magyar 865, Leszámloló bank 820, Magyar-Olasz 300, Jelz hitelbank 280, Baza bank 625, Salgó 6000, Rímanurányi 2440, Közúti 905, Déli vasút 1640, Államvasút 5425, Keresk. bank 6975, Államános takaréki 1010, Pesti hazai 24850, Borsodmiskolci 3450, Concordia 2200, Budapesti gőz. 5850, Gézella 2430, Hungária 2600, Viktória 7825, Beocsini 6600, Köhő 5725, Államános köz-szén 11030, Uríkányi 6400, Adria 6475, Atlantic 2575, Levante 7200, Trust 2065, Gans Danubius 40000, Ganz villamos 6550, Liptak 518, Magy. ac 1 2650, Schlick 1050, Wörner 605, Brassói 4200, Izzó 5700, Spódium 2550, Hazai faterm. 2075, Klotild 3200, Erdő 875, Násici 17800, Neuschil Licht. 580, Orsz. fa 1030, Telefon 3950.

Valuták

A valutapiac rendkívül üzletlél volt és az árfolyamok csak minimális változások voltak kitéve. Egyedül a lei volt szilárd, amely nyitási árfolyamát 8 ponttal megtudta javítani, míg a rubel nagyobb kinalat következtében árfolyamából jelentékeny mértékben veszített. A többi értékek változatlanok.

A nemes fémpenzek piacán a kontremine 40-ig lenyomták az ezüst korona árfolyamát, azonban később újra 42 és fél- fél körötték. Az 5 koronás 215-17 és fél forint 116-117. Napoleon 2600-620, 20 Koronás arany 2685-95.

Napoleon 2600-2620, Angol font 3080-3170, Dollár 685-695, Francia frank 6375-6395, Márka 307-317, Lira 3660-3690, Osztrák kor. 10-00-11-00 Rubel 4800-4900, Lei 520-530, Szokol 1185 195, Svájci frank 13475-13525, Korona dinar 820-80, Lengyel marka 16 00-17-00.

Devizák

Amsterdam 264-69, Koppenhága 145-00-149-00, Krisztiania 117-00 120-00, London 3060-3090, Berlin 305-00-315 00, Miláno 3600-3500, Páris 6325-6350, Prága 1205-00-1215-00, Stockholm 183-00-187-00, Sváje 135-00-136-00, Bécs 10-00-11-00, Zágráb 200-00-110-00, Newyork 687-697.

Zürichi zárlat

Berlin 219-00 Holland 196-00, Newyork 511, London 2268, Páris 4710, Miláno 2640, Brüsszel —, Prága 865-00, Budapest 73, Zágráb 155-00, Bukarest —, Varsó 13, Bécs 10, Osztrák lebélyezett 850

Terménytőzsde.

Az irányzat tartott volt. A buza árak körülbelül 20 koronával emelkedtek. Forgalom mindvégig igen szerény keretek között mozgott. Azt a néhány tételt, amely elkel, a malmok vásárolták.

Hivatalos árak: Buza bszavidéki 2570-2600, fehérmegyei 2560-2590 postmegyei 2560-2590, rozs 1820-850, takarmány árpa 1875-1925, só-árpa 1825 875, köles 1920-2000, zab 1760-800, tengeri 2175-225, repce 33-34, Korpa 1365-

Sertésjelentés

Szabad vásári maradvány 287 sertés, Érkezett 120 sertés és 20 süldő. Eladott 200 sertés, 5 süldő.

Árak: Zsirtes fiatal nehéz 68-102 koronaért kelt el.

Sertéstermekék

Sertéshus 92-116, zsir 156, zsirszalonna 120-124, füstölt paprikás szalonna 140, tepertő 100, hajt 138, füstölt hus 120.

Dollárt, Simon Bankiroda DEBRECZEN, Kossuth-u. 11. Idegen hifizetések legolcsóbban. T. 903.

FIGYELEM! Uj fából készült zsiros hordók csakis a Baró Györfly hordógyárban kaphatók Nap-u. 4. Telef. 12-83. Ugyanott javítást elfogadunk.

Kövény és Altmann szücsmesterek, Debrecen, Piac 42. Pannónia szálló udvar. Mindenféle szücs munkákat szakszertően készít a legutóbbi divat szerint. Ugyanott kész munkák kaphatók. Megrendeléseket pontosan eszközöl. Vadbőröket veszünk és kiké-zítünk.

LöbléH. ecetgyár. Debreczen, Szalkai-utca 5. sz. Vegytiszta szeszecet gyártása.

Aranyért, Ezüstért budapesti magas árakat fizetek Kramer Simonffy utca 17.